

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 939

van **CARMEN RYHEUL**

datum: 26 april 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Nieuwe nationale parken en landschapsparken - Selectieprocedure

Op 19 april jl. kondigden de ministers van Leefmilieu en Onroerend Erfgoed aan dat de Vlaamse overheid op zoek gaat naar kandidaten voor drie nieuwe nationale parken en drie landschapsparken die de komende jaren opgericht zullen worden. De kandidaten kunnen tot 15 september 2021 intekenen op de oproep en in 2023 moet de eigenlijke erkenning van de nieuwe parken volgen.

Momenteel beschikt Vlaanderen nog maar over één nationaal park, namelijk het Nationaal Park Hoge Kempen. Het park trekt jaarlijks meer dan 1,2 miljoen bezoekers en beslaat meer dan 12.000 hectare beschermde heide en bos. De Hoge Kempen werd in 2006 feestelijk geopend als nationaal park. Er moeten nog drie dergelijke parken bijkomen tegen 2023. De parken passen ook in de doelstelling om 10.000 hectare bijkomend bos te creëren in Vlaanderen tegen 2030. Deze legislatuur moet daarvan reeds 4000 hectare verwezenlijkt worden.

De landschapsparken zullen niet louter en alleen uit beschermde natuur bestaan. De klemtoon zal liggen op landschapskwaliteit en de verschillende functies van het gebied. Er is ook ruimte voor recreatie, erfgoed, bedrijvigheid, landbouw en zelfs wonen.

1. Wie zal een kandidatuur kunnen indienen voor een erkenning als nationaal park of landschapspark?
2. De internationaal gangbare norm om van een nationaal park te kunnen spreken hanteert een gebied van minstens 1000 hectare.
Zal deze minimale oppervlakte ook gehanteerd worden als drempel voor de kandidaten en wordt er überhaupt met een minimumoppervlakte gewerkt? Zo ja, welke?
3. Welke parameters zullen worden gehanteerd tijdens de selectieprocedure om te bepalen welke drie kandidaten in 2023 zullen mogen rekenen op de erkenning als 'nationaal park'?
4. Zal er bij de selectie van de kandidaten enkel rekening gehouden worden met de huidige oppervlakte en staat van het natuurgebied of zal er ook gekeken worden naar eventuele (uitbreidings-)plannen in de (nabije) toekomst?
5. Welke voordelen brengt de erkenning als 'nationaal park' met zich mee voor de geselecteerde kandidaten? Gaat het louter om een banner waaronder de parken zullen kunnen opereren of zullen zij ook extra steun verkrijgen van de Vlaamse overheid?

6. Welke parameters zullen worden gehanteerd bij de selectieprocedure van de landschapsparken?
7. Welke voordelen zal de erkenning van een gebied als 'landschapspark' met zich meebrengen?
8. Zullen er gegarandeerd drie landschapsparken en drie nationale parken uitverkozen worden tegen 2023 of acht de minister het mogelijk dat er niet voldoende kandidaten door de selectieprocedure raken?

ANTWOORD

op vraag nr. 939 van 26 april 2021

van **CARMEN RYHEUL**

1. Een kandidatuur wordt ingediend door de coördinerende partner van de gebiedscoalitie van het betreffende gebied. De gebiedscoalitie vormt de verzameling van instanties en organisaties die een gezamenlijke missie voor het gebied uitdragen en instaan voor de realisatie van de langetermijnvisie. Een coalitie van een kandidaat bestaat uit verschillende soorten partners: een coördinerende partner die de coalitie organiseert, coördineert en als aanspreekpunt fungeert tijdens de planfase, kernpartners die zich engageren om een Landschapspark of Nationaal Park Vlaanderen op te richten en actief bijdragen tot de opmaak en realisatie van het masterplan en operationeel plan, en ondersteunende partners die de kandidatuur ondersteunen en aan de opmaak van het masterplan en operationeel plan willen bijdragen.
2. Er bestaat geen internationale gangbare norm voor de omvang van Nationale Parken, elk land vult dit op een eigen manier in. Er zijn echter wel internationale standaarden uitgewerkt door IUCN (International Union for Conservation of Nature) m.b.t. de categorisering en evenals een kader hoe met deze categorisering dient te worden omgegaan, meer info via <https://www.iucn.org/theme/protected-areas/about/protected-area-categories>. Voor de Nationale Parken Vlaanderen dient oppervlakte van de natuurkern, op het moment van selectie, minimaal 5.000 ha te bedragen. Het Masterplan voorziet in een groeitraject naar minimaal 10.000 ha natuurkern, waarvan het verschil na 10 jaar voor de helft en na 20 jaar volledig weggewerkt is.
3. De procedure tot erkenning als Nationaal Park Vlaanderen gebeurt in drie fasen. Een eerste fase of de selectiefase, bestaat uit de selectie van de kandidaten op basis van een conceptnota door een jury, i.f.v. de samenstelling van een shortlist. Naargelang het beschikbare budget worden de kandidaten uitgenodigd om deel te nemen aan de tweede fase, dit is de planfase i.f.v. de opmaak masterplan en operationeel plan. Tijdens de 2de fase worden de kandidaten inhoudelijk en financieel ondersteund om een masterplan en operationeel plan uit te werken (zogenaamd begeleidingstraject). Op het einde van deze fase dienen de kandidaten hun masterplan en operationeel plan in en start de derde fase met name de beoordelingsfase. Beide masterplan en operationeel plan worden beoordeeld door een jury (2de jurering).

Voor de Nationale Parken Vlaanderen zijn selectiecriteria en beoordelingscriteria opgemaakt. De selectiecriteria worden getoetst in de conceptnota (1ste fase), de beoordelingscriteria worden getoetst in de 3de fase o.b.v. het masterplan en operationeel plan. In de selectiefase worden beoordeeld: de omvang en samenhang, de natuurkwaliteit, de unieke beleevingswaarde en de gebiedscoalitie. In de beoordelingsfase wordt de beleidsbijdrage en de governance beoordeeld. Meer info via https://www.natuurenbos.be/sites/default/files/inserted-files/criteria_np.pdf

4. Zie hoger, in eerste instantie wordt in de selectiefase de actuele omvang en samenhang evenals de kwaliteit beoordeeld. In tweede instantie wordt de potentie tot uitbreiding beoordeeld a.d.h.v. een ontwerp perimeter met schematische aanduiding van de Zones voor natuurontwikkeling. Meer info via https://www.natuurenbos.be/sites/default/files/inserted-files/criteria_np.pdf

5. De titel 'Nationaal Park Vlaanderen' is in eerste instantie een prestigieus label dat een gebied aantrekkelijk maakt voor bezoekers, bewoners en beleidsmakers. Het statuut brengt een dynamiek op gang die kan fungeren als motor voor de regionale ontwikkeling, o.a. op vlak van werkgelegenheid, toeristische recreatieve ontwikkeling, investeringen allerhande etc.

De toekenning van een parklabel Nationaal Park Vlaanderen gaat gepaard met een structurele ondersteuning van de werking vanuit de Vlaamse overheid voor 80% van de middelen als volgt: een jaarlijkse structurele ondersteuning van de loonkosten van 3 VTE vast en maximaal 3 VTE variabel, 100.000 euro werkingskosten, en een hefboombudget voor investeringen van 200.000 euro.

Gedurende planfase worden de gebiedscoalities ondersteund t.b.v. 100.000 euro per kandidaat.

6. Voor de Landschapsparken wordt naar analogie met Nationale Parken Vlaanderen gewerkt met selectiecriteria en beoordelingscriteria. De selectiecriteria worden getoetst in de conceptnota (1ste fase), de beoordelingscriteria worden getoetst in de 3de fase o.b.v. het masterplan en operationeel plan. In de selectiefase worden beoordeeld: de omvang en samenhang, de landschappelijke kwaliteit (landschappelijk erfgoed, open ruimte, multifunctionaliteit en natuur), de unieke belevingswaarde en de gebiedscoalitie. In de beoordelingsfase worden het masterplan en operationeel plan getoetst aan de doelstellingen van de Landschapsparken en wordt de governance beoordeeld. Meer info via https://www.vlm.be/nl/SiteCollectionDocuments/Landschapsparken/Landschapspark_en_oproepreglement.pdf

7. De titel 'Landschapspark' is in eerste instantie een prestigieus label dat een gebied aantrekkelijk maakt voor bezoekers, bewoners en beleidsmakers. Het statuut brengt een dynamiek op gang die kan fungeren als motor voor de regionale ontwikkeling, o.a. op vlak van werkgelegenheid, streekproducten, toeristische recreatieve ontwikkeling, investeringen allerhande etc.

De toekenning van een parklabel Landschapspark gaat gepaard met een structurele ondersteuning van de werking vanuit de Vlaamse overheid voor 80% van de middelen als volgt: een jaarlijkse structurele ondersteuning van de loonkosten van 3 VTE vast en maximaal 1 VTE variabel, 100.000 euro werkingskosten, en een hefboombudget voor investeringen van 200.000 euro.

Gedurende planfase worden de gebiedscoalities ondersteund t.b.v. 100.000 euro per kandidaat.

8. Op basis van de interesse die er bestaat nav. de lancering van de open oproep verwacht ik voldoende kwalitatieve conceptnota's.